

מִסְטָרָא אוֹתָרָא. בֵּיהּ הָוּה מְתַעֲטָר שְׂמָא שְׁלִים
 יִתִּיר מִיִּשְׂרָאֵל, וְעַל דָּא הָוּה אָמַר ה' אֱלֹהֵינוּ.

וְעַם כָּל דָּא אַכְלִיל עֲמִיהּ לְכָל יִשְׂרָאֵל, דְּלֹא
 בְּתִיב ה' אֱלֹהִים, אֶלְא ה' אֱלֹהֵינוּ, כְּלָא
 בְּחֻדָּא, לְאַתְעֲטָרָא עַלֵּיהּוּ. וְעַל דָּא אֲתַעֲטָרֵן
 יִשְׂרָאֵל עַל טוֹרָא דְסִינַי, לְמַחְוֵי שְׂמָא שְׁלִים
 מְתַעֲטָרָא עַלֵּיהּוּ בְּחֻדָּא, דְּהָא מְקַדְּמַת דְּנָא לָא
 אֶקְרִי ה' אֱלֹהֵיךָ, אֶלְא ה' אֱלֹהִים.

בֵּינָן דְּקִבְלוּ יִשְׂרָאֵל אוֹרֵייתָא, ם סְתִימָא דִּהְוָה
 אֶסְתִּים בְּגִוִּיהּ, בְּהֵיִא שְׁעָתָא אֲתַפְתַּח,
 וְאַתְמַשְׁךְ לְאַנְהָרָא לְתַתָּא, וְלְאַתְעֲטָרָא עַלֵּיהּוּ
 דִּישְׂרָאֵל. וּמִן אֹת ם אֲתַפְתַּח וְאַתְמַשְׁךְ לְאַנְהָרָא
 לְתַתָּא, וְאַתְעֲבִיד דְּ.

וְעַל דָּא תַּנִּינָן בְּרֻזָּא דְאַתְוֹן, שְׁיַעוּרָא דְאֵת דְּ,
 כְּשְׁיַעוּרָא דְסְתִימוֹ דְּם' סְתִימָא. וּמְשִׁיכוֹ דְאֵת
 נו"ן לְתַתָּא, כְּשְׁיַעוּרָא דְכַפְלָתָא דְנו"ן כְּפּוּפָה. דְּהָא
 כְּלָא בְּרֻזָּא חֻדָּא. וְכְלָא הָוּה נְפִיק מִהֵתוּא קוּל
 דְּבָרִים דְּקַאמְרָן, דְּכְתִיב וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶת כָּל
 הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לְאֹמֶר.

סְתָרֵי תוֹרָה

וּתְלַת דְּלָא עֲבָרִין, הָאֵי אִיהוּ בְּאֵת פ' וְאֵת
א', וְכֹלָא פ"א בְּאַשְׁלָמוֹתֶיהָ. אֵת ר' לִית
בֵּיהּ כְּלָל.

שְׁעָרוֹי אוֹכְמִין, תְּלִיין וְלֹא שְׁעִיעֵן. דָּא אִיהוּ בַר
נָשׁ דְּשִׁתִּיק תְּדִיר. אַבְל פְּקִיחָא אִיהוּ,
מְאָרֵי דְלִישְׁנָא בִישָׁא, מְלוֹי בְּרוּגְזָא, פּוּם מְמַלְל
בְּבִרְבּוֹן, אַעְלָח וְלֹא אַעְלָח, מְאָרֵי קֶטְטָא בְּבִיתֶיהָ,
לֹא חֵישׁ לִיקְרָא דְּבַר נָשׁ, חַד בְּפּוּמִיהָ וְחַד בְּלִבֶּיהָ,
חֶפְכֶּפֶךְ בְּלִישְׁנִיהָ, גְּבִינִין דִּילִיהּ סוּמְקִין זְעִיר.

וְאִי קְמִיטָא תְּחוֹת עֵינֵיהּ רַב, וְאֲזִיל עַד חוּטְמָא
מִסְטַר יְמִינָא, וְתָרִין תְּחוֹתֶיהָ, חַד מְנַיְהוּ
זְעִיר מְאוּחְרָא, דָּא שָׁכִיב בְּגֻדָּה מִיּוּמִין זְעִירִין,
וְחוּבִיהּ רְשִׁים בֵּיהּ רְשִׁימִין אֲלִין.

בֵּין כְּתֻפּוֹי אֵת לִיהּ רוּשָׁם חַד, וְאַרְבַּע שְׁעָרִין
בֵּיהּ, חַד מְנַיְהוּ בְּאַמְצָעִיתָא רַב וְתָלִי, וְתְלַת
אַחֲרָנִין זְעִירִין. וְעַד לָא הָוָה עֲבִירָה דָּא, הָוּוּ תְּלַת
זְעִירִין, וְחַד דְּאֲתְרָשָׁם בֵּיהּ דְּקִיק וְזְעִיר מְכֻלְהוּ.
הָהוּא רוּשָׁם הָוָה בֵּיהּ מְקַדְמַת דְּנָא אוֹכְם, וְאִינוּן
שְׁעָרִין חֲזוּרִין בְּלָתוּ. הַשְׁתָּא לָאוּ הָבִי, אֲלֹא רוּשָׁם

אִיכֶם, וְחַד סוּמְקָא בְּרִשְׁמֵי דְטוּלְפָחָא בְּאַמְצָעִיתָא.
וְהוּא שְׁעָרָא דְאַתְרֵי בֵּין אֶתְרֵינִי, רִישֵׁיהּ סוּמְקָא,
וְדֵאֲשַׁתָּאֵר חִינּוּר. אִי תָב בְּתִיּוּבְתָא, תְּשַׁבַּח בְּעֵינֵיהּ
יְמִינָא חַד חִינּוּרָא, חִינּוּר גּוֹ הֵהוּא אֹכְמָא.

בְּמַצְחֵיהּ תְּלַת שְׂרַטוּטִין עֶבְרִין, וְתֵרִין דְלָא
עֶבְרִין. הֵהוּא רוּשָׁם אֹכְם, וְסַתְרֵינֵיהּ
חוּטָא סוּמְקָא, וּבְגוֹ הֵהוּא חוּטָא, חַד שְׁעָרָא דְקִיק
זְעִיר, וְתְלַת שְׁעָרִין בְּאַמְצָעִיתָא, כְּלָהוּ בְּחָדָא.
זְעִירָא יְחַבֵּם בְּאֹרֵינֵיהּ, יוֹלִיף, וְלֹא יִצְלַח בְּעוֹבְדוּי.
וְאִי יְרוּקָא דְעֵינָא לָא אֲצַטְבַּע כָּל כָּף, וְעֵינֵי
אֲכַמִּין, וְחַד חוּטָא סוּמְקָא זְעִיר, אֲעֵבֵר בֵּין
אֵינוֹן גּוֹנִין. כִּדִּין אִיהוּ בְּאֵת פ' בְּשְׁלִימוֹ, וּבְאֵת
ר' בְּלַחֲזוּדוּי.

בְּמַצְחֵיהּ תְּשַׁבַּח שֵׁית שְׂרַטוּטִין, תְּלַת עֶבְרִין,
וְתְלַת לָא עֶבְרִין. שְׁעָרֵיהּ תְּקוּף וְלֹא
כָּל כָּף, תְּלִי וְלֹא תְלִי. הֵאִי אִיהוּ בְּשְׁלִימוֹ לְכָל בַּר
נֶשֶׁ. קְמָצָן אִיהוּ, לִית בֵּיהּ חִידוֹ, וְאַפִּילוּ בְּחֲדוּהָ לָא
אֲתַחֲזִי. בְּדוּזָנָא אֲתַחֲזִי.

אֲטִים אֹדְנֵיהּ שְׂמָאֲלִיהּ. בְּשֵׁינוּי אִית תְּלַת
רַבְרַבִּין מְלַעֲלָא, וְיַהֲבִין לוֹן דּוּכְתָא אֵינוֹן

דְּלַתְתָּא, מְהִימְנָא אִיהוּ וְלֹא כָּל כְּדָ.

אֲנַפּוּי אַרְיִכּוּן, וְלֹא שְׁפִירוֹן, קָלִיָּה פְּאִיתְתָּא,
וּמְלוּי פְּאִיתְתָּא, מְקַנְח פּוּמִיָּה פְּמְלוּי,
אֲפִתַּח אֲצַבְעָאן דִּידוּי פְּמִלּוּלִיָּה. כַּד אָזַל, אַקְדִּים
לִיָּה פְּלִיתָא דְּפִרְסָאִי, דְּלֹא יָחֹב בְּר נָשׁ לְגַבִּיָּה,
עֲלִיָּה כְּתִיב, (דברים כד ד) כִּי תוֹעֵבָה הִיא לְפָנַי ה'.

עֵינִין יְרוּקוֹן, וְאֵלִין סִימְנִין בֵּיה, וְאֲנַפּוּי אַרְיִכּוּן
שְׁפִירוֹן, שְׁעָרוֹי אֹזְכְּמִין וּמְרִיטִין מְלַעֲיָלָא
בְּרִישִׁיָּה. רִישִׁיָּה רַב, כַּד אָזַל כְּפִיף רִישִׁיָּה,
קְרִיצִין דְּעֵינֹי פְּקַדְמָאָה, עֲלִיָּה כְּתִיב (משלי א טו) מִנַּע
רַגְלָךְ מִנְּתִיבָתֶם.

עֵינִין רַבְרַבִּין וִירוּקוֹן, דָּא אִיהוּ בְּתָרִין אַתְוּוֹן, ר'
פ"א, חַד יְחִידָא, וְחַד בְּשָׁלִימוֹ. בְּמַצְחֹי
שְׂרַטוּטָא חָדָא, דְּאָזַל וְעָבַר מִסְטַר לְסְטַר, וְתַלַּת
אַחֲרָנִין אִית דְּלֹא עָבְרִין. מַצְחִיָּה רַב. קְרִיצִין דְּעַל
עֵינֹי לָאוּ רַבְרַבִּין. בְּדִיקְנִיָּה שְׁעָרָא טָפִי. דָּא
בְּאֲנַפּוּי שְׁפִירוֹן סוּמְק, שְׁעָרִיָּה שְׁעִיעַ וְלֹא כָּל כְּדָ.
דְּחִיל חֲטָאָה אִיהוּ, רְחִים אֹרִייתָא אִיהוּ, רְחִים
לְאִינּוֹן דְּמִשְׁתַּדְּלִין בָּה, חָדִי בְּכֹלָא, עָבִיד טִיבוֹ
לְכֹלָא, כְּדִיבָא לְתוֹעֵלְתִיָּה, מְהִימְנָא אִיהוּ לְרִזִּין

דְּאִזְרִייתָא, טַב אִיהוּ לְמַלְיָן דְּעָלְמָא, מֵאֵן דְּאַשְׁתַּתְּפָה
בְּתַדִּיהָ לָא אַצְלַח, לֹא אִיהוּ, וְלֹא אֶחְרָא. אַצְלַח
אִיהוּ בְּלַחֲדוּזָהּ, דְּהָא אֶת ר' גָּרִים.

פְּנִים אִיהוּ בְּרִישֵׁיהָ לְעִילָא, רְשִׁמָּא דְחַד
מִכְתָּשָׂא דְתָהוּ לִיהָ תַמָּן, דְּעָבַד לִיהָ חַד
רְבִיָּא בְּאַבְנָא, בְּלֹא רְעוּ וְכוּוֹנָה, וְאִיכְסִי בְּשַׁעְרָא.
וְתַהוּא רִישׁוּמָא דְמִכְתָּשָׂא, בְּגִוּוֹנָא דְנִימְל יוֹנִית.
מְהִימְנָא אִיהוּ לְגַבִּי בְּנִי נִשָּׂא, וְסָלִיק לְמַהוּי רִישָׂא
דְּעָמָא, עַד חָבָא רְזָא דְעֵינִין.

וְאִית רִזוּן אֶחְרָנִין דְּעֵינִין, דְּמִתְפָּרְשֵׁן מִינֵיהוּ.
עֵינִין דְּמַעֲמָקֵן וְחֵיבֵן, דָּא אִיהוּ בְּשִׁלְמוֹ
דְּאַתְוּוֹן, פֵּר דְּקַדְמָאָה ר', וְלְבַתָּר פ'. דָּא אִיהוּ פֵּר
נָשׁ דְּאַצְלַח בְּעוֹבְדוּי.

תַּלְת שְׂרַטוּטִין בְּמַצְחִיהָ, מַצְחִיהָ עֲגִיל, עֵינֵי
נְהִירִין, מִרְקָמֵן עוֹבַד צִיּוֹר, דְּכִיּוֹן, קְיִימִין
עַל שְׁלִימוֹ. שְׁנֵאוּי וּפְלוֹן תְּחוּתִיהָ, פְּקִיחָא אִיהוּ,
אַצְלַח בְּכוּלָּא, בְּהִיל בְּעוֹבְדוּי, טַב אִיהוּ עִם בְּנֵי
נִשָּׂא, מְלוּי בְּקִשְׁיוֹ בְּלֹא דְחִילוֹ, וּוְתָרֵן אִיהוּ, עָבִיד
טִיבוֹ, וְלֹא לְשָׂמָה.

שְׁעָרֶיהָ שְׁעִיעַ וְתִלְיָא. (דף מט ע"ב) וְלִישָׁנֶיהָ כְּחֶרֶב־אֵל.
 תַּחֲזוֹת עֵינָיו קָמִיטִין, תִּלְתַּת רַבְרָבִין וְתִלְתַּת
 זְעִירִין, וְאִי אֵית אַרְבַּע זְעִירִין וְתִלְתַּת רַבְרָבִין, כִּדִּין
 תִּשְׁפַּח תְּרִין שְׂרָטוּטִין בְּמִצְחֵיהָ, עָבְרִין מִסְטֵר
 לְסֵטֵר, וְתִלְתַּת דְּמָטוֹ וְלֹא מָטוֹ.

תַּחֲזוֹת טְבוּרֵיהָ קָיִמָא רִישׁוּמָא חַד, צִיּוּרָא
 דִּירִישָׁא דְּבַר נָשׁ, אוֹכֵם וְחִיּוּר תְּרִין שְׁעָרִין
 תִּלְיִין בֵּיהּ. הַהוּא בַר נָשׁ אֶתְכַשְׁל בְּאֵיתַת גְּבַר
 מִיּוֹמִין רַחֲמִין, וְלֹא תָב מִהַהוּא חוּבָא. מַרְעִין
 רַדְפִין אַבְתְּרִיהּ. וְעַל דָּא חַד מֵאֵינוּן מַרְעִין, דְּצָרִיךְ
 לְאִוְשְׁדָא שְׁתָּן וְלֹא יָכִיל. דְּעַד כְּעַן הַהוּא חוּבָא
 תִּלְיָא בְּקַדְלִיהּ דְּנַחֲשׁ עֶקִימָא, וְשְׁלִיט עָלֶיהָ בְּדָא.
 וְדָא לְסוּף יוֹמִין דְּסִיבּוֹ.

וְאִי תָב בְּתִיּוּבְתָא, בְּזִמְנָא דְּאֵיהּ בְּחִילֵיהּ, הַהוּא
 רִשׁוּמָא אֲזַעֲיֶרֶת דְּיוֹקְנָתָה, וְשְׁעָרִין לָא תִלְיִין
 בֵּיהּ כָּלֵל. וְאִי תָב בְּתִיּוּבְתָא בְּסוּף יוֹמוֹ, כִּד מַרְעִין
 רַדְפִין אַבְתְּרִיהּ, כִּדִּין הַהוּא רִשׁוּמָא קָמִיט, וְשְׁעָרִין
 תִּלְיִין בֵּיהּ, וְהַהוּא מַרְעָא לָא אַעֲדִי מֵנִיהּ, מִגּוֹ
 דְּתִלְיָא בְּקַדְלִיהּ דְּנַחֲשׁ.

בְּגִין דְּהֵהוּא נְחָשׁ, בִּינּוֹן דְּאַחִיד הֵהוּא חוּבָא עַל
 קַדְלִיָּה, לִית מָאן דִּיתִיר קִשְׁרָא מִקַּדְלִיָּה.
 בְּגִין דְּהֵהוּא נְחָשׁ לִית לִיה רְשׁוּת בְּיוֹמֵי דְעוֹלָיְמוֹ
 דְּבַר נָשׁ לְקִשְׁרָא הֵהוּא חוּבָא עַל קַדְלִיָּה. וְקִשְׁרִין
 לִיה בְּקִשְׁרִין תְּקִיפִין.

וְאַיְהוּ רְדִיף אַבְתְּרִיָּה דְּהֵהוּא בַר נָשׁ, וּמְלָקִי לִיה
 בְּהֵהוּא בְּרִית דְּחָב בִּיה. וְאַף עַל גַּב דְּחָב
 בְּתִיּוּבְתָא, יַצְנוּחַ מִגּוֹ עָאקוּ דְּלָקוּתָא. הֵהוּא תוּיָא
 דְּלִיג וְעָאֵל בְּהֵהוּא קִשְׁרָא לְשִׁיפּוּלִי דְּתַהוּמָא רַבָּא,
 בְּדִין רְנוּחַ לִיה לְבַר נָשׁ, וְהֵהוּא נְחָשׁ לְבַתֵּר יוֹמִין
 נְפִיק וְעֵבִיד דָּא.

וּבְזִמְנָא דְּמִית הֵהוּא בַר נָשׁ, תְּלַת מְאָה שׁוּמְרֵי
 רְדִפִין אַבְתְּרִיָּה דְּהֵהוּא בַר נָשׁ, וְתַפְסִין
 לִיה וְעֵיילִין לִיה קַמֵּי מְלָפָא. וּמְלָפָא קַדִּישָׁא מְתַבַּר
 אֵינּוֹן קִשְׁרִין, וְנַחֲתִית הֵהוּא חוּבָה מֵעַל קַדְלִיָּה.

וְעַל רְזָא דָּא בְּתִיב, (ישעיה כב יד) אִם יִכְפֹּר הָעוֹן תִּזְחַ
 לָכֶם עַד תִּמָּתוּן. בְּמָה דְאַתְּ אָמַר (שם כח
 יח) וְכִפֹּר בְּרִיתְכֶם אֶת מִנּוֹת. תָּבַר הֵהוּא קִיּוּמָא
 דִּילְבוּן. אֶת מִנּוֹת, בְּמָה דְאַתְּ אָמַר (בראשית לב כא) פִּי

אָמַר אֲכַפְּרָה פָּנָיו בַּמִּנְחָה, אֲבִטֵּל רוּגְזֵיָהּ. כִּדִּין
הֵהוּא בַר נָשׁ אָזִיל לְהַהוּא עֲלֵמָא נָקִי מִתְהוּא
חֻזְבָּה, דִּהָא קַבִּיל עֲנֻשִׂיָּה בְּהַאי עֲלֵמָא.

וְכִי תִימָא, הִיכִי מִשְׁמַע דְּבְּהַאי עֲזוֹן אִשְׁתַּי אִישׁ
מִשְׁתַּעֵי קָרָא. וְכִתִּיב הָכָא אִם יִכְפַּר הָעֲזוֹן
הַזֶּה, וְכִתִּיב הָתָם בְּאִיסוּר אִשְׁתַּי אִישׁ שְׂוִינְתָּה, (במדבר
ה לא) וְנָקָה הָאִישׁ מִעֲזוֹן. וְכִתִּיב גַּבִּי אֲבִנֵר (ש"ב ג
ח) וְאִישׁ בִּשְׁתִּי, וְתִפְקֹד עָלַי עֲזוֹן הָאִשָּׁה הַיּוֹם. אִי
נָבִי, (ישעיה כב לו) וְהִנֵּה שְׂשׂוֹן וְשִׁמְחָה הָרַג בְּקָר וְשָׁחַט
צֹאן אֲכֹל וְשָׁתוּ, וְכִתִּיב הָתָם (משלי ל כ) אֲכַלְהָ וּמָחַתְהָ
פִּיהָ, וְכִתִּיב (בראשית לט ו) כִּי אִם הִלָּחֵם אֲשֶׁר הוּא אוֹכֵל.

וְכִתִּיב (משלי טז יח) מִי פָתִי יִסֵּר הִנֵּה וַחֲסֹר לֵב
וְאָמְרָה לוֹ. מַיִם גְּנוּבִים יִמְתְּקוּ וְלֶחֶם
סֹתְרִים יִנָּעַם. וְלֹא יָדַע כִּי רַפָּאִים שָׁם בְּעַמְקֵי
שְׂאוּל קָרְאִיָּהּ. זֶהוּ כִּד לָא קַבִּיל עֲנֻשִׂיָּה
בְּהַאי עֲלֵמָא.

וְאִי אֲשַׁתְּבַח בִּיה זְכוֹת אָבוֹת, עוֹנֻשִׂיָּה בְּהַאי
עֲלֵמָא בְּהַהוּא עֲזוֹן, בְּמָה דְאֵתְ אָמַר (תהלים פט
לג) וּפְקַדְתִּי בְּשֹׁבֵט פְּשָׁעִים וּבִנְנָעִים עוֹנָם. וּפְקַדְתִּי
זַעִיר זַעִיר, (איוב ל כד) אִם בְּפִירוֹ לָהֶן שׁוּעַ. (שמות כ

ה) פּוֹקֵד עֵינַי אָבוֹת עַל בָּנִים. מִזְעִיר וְגוֹתֵן זְעִיר עַל דָּא, וְזְעִיר עַל דָּא, וְאַשְׁתְּזִיב הוּא וְאַבּוּי מִעוֹנָשָׁא דְהָהוּא עַלְמָא, דְהָא בְּרָא מִזְבֵּי אַבָּא.

עֵינַי עֲקִימִין, דְּלֹא מִסְתַּכְּלִין בְּאוֹרַח קְשׁוּמֵי, דָּא בְּלֹא אֶת כְּלָל, פְּרַחֲמִין מִנִּיהַ כָּל אֲתוּוֹן, בְּגִין דְּאִיהוּ מְאָרִי דְעֵינָא בִישָׁא, חִיזוּ דִילִיָּה בְּהִיפּוּכָא, תְּהוּא רַע עֵין שְׁלִיט עֲלֵיהָ.

וְאִי כְּשֶׁרִין עוֹבְדוּי דְהָהוּא בַר נָשׁ, לָא שְׁלִיט אֲלָא עַל עֵינּוּי. וְאִיזְטְרִיד בַר נָשׁ לְאַסְטְמָרָא מִעֵינּוּי. בְּגִין דְּסִטְרָא אַחְרָא שְׁלִטָא עֲלֵיהּ. אֵינוֹן עֵינַי חֲמָאן כָּל בִּישׁ, וְאַתְעֵבְדוֹן סְרַסוּרִין לְגַבִּיהַ, וְשִׁיפֵי גּוּפָא נִצְחָן, אֲבָל שְׁלִטִין עֵינּוּי. (אִי מִסְתַּכְּלִין).

מֵאן דְּבָעֵי לְאַסְתְּמָרָא מִנִּיהַ, לְכַתּוּב בִּידִיהַ יְמִינָא יו"ד, וּבִידִיהַ שְׁמָאֲלָא זִי"ן, וְלִיפְתַח (פּוּמִיָּה) קַמִּיהַ וְלִימָא, יו"ד בְּאַפְכָא בְּאַתּוּוֹי, וְאַשְׁתְּזִיב מִנִּיהּ.

דָּא אִיהוּ דְפָגִים לְשִׁימוּשָׁא דְקְרוּשָׁתָא, בְּגִין כִּן לָא שְׁרִיין בֵּיהַ אֲתוּוֹן, וְהָא אֲסַתְּלָקוּ מִנִּיהַ. דְהָא אִיהוּ בְּרָזָא דְהָהוּא קוּ יְרוּק דְנִפְיָא מִתּוּחַוּ בְּמִדִּידוּ דְבוּצֵינָא. וְאִית לְאַסְתְּכְּלָא גּוּ שְׁרַטוּטִין דְיָדָא,

בְּיָמֶינָא וּבְשִׁמְאָלָא, וּבְרוּזָא דְאֵינוּן שְׂרָטוּטִין דְיָדִין
תִּשְׁכַּח דָּא.

מֵאן דְעֵינָא חַד אָטִים וְלֹא כָּל כְּף, וְעֵינָא אַחֲרָא
פְּקִיחָא, מוּמָא חַד מֵאֵינוּן מוּמִין אֵית בֵּיה.
דָּא אֵיהוּ בְּאֵת ר' בְּלַחֲדוּי בְּאַשְׁלָמוּתִיה. וְאֵת י'
מְטִי לְגַבִּיה וְלֹא מְטִי.

בְּמַצְחִיה תִּלַּת שְׂרָטוּטִין עֲבָרִין, וְחַד זְעִירָא
דְאֶעְבַּר, אוֹף הָכִי רְשִׁימָא חָדָא סָלִיק
מֵעֵינִיה לְקַבִּיל אוּדְנִיה שְׁעָרֵי תָּלִי וְתַקִּיף. קָרִיצוּי
רְבָרְבִין. אֵית מוּמָא מְסֻטָּרָא אַחֲרָא. אֵימָא דִילִיה
אֲזַלַת בְּחַרְשִׁין כַּד תְּהוּה בְּמַעָּהָ. וְנִפְקַת לְפַרְשָׂא
דְאֹרְחִין בְּלִילִיָּא, כַּד דָּא אֲתִיִּלִיד. בְּגוּ תֵרִין שְׁנִין
דִילִיה אֲתַחֲלָשׁ עַד דְאֲזַעַר דִּיוֹקְנִיה וְאַמִּיה אֲזַלַת
בְּלִילִיָּא בְּהַדְרִיה, וְקָא עֲבַדַת חַרְשִׁין עֲלִיה.

הֵאֵי חַדֵּי בְּחַדְוָא, וְלִית בֵּיה מְהִימְנוּתָא, מְשַׁכַּח
גְּרַמִּיה בְּמָה דְלִית בֵּיה, גַּם רוּחַ, מְמַלְל
בִּישׁוּן וְעִתִּיקוֹן. וּוְתָרֵן אֵיהוּ, לִית בֵּיה קַמְצָנוּ כְּלָל.
מְאָרֵי דְגִיפָא. אֲצֻלַח וְלֹא אֲצֻלַח, חֲדִידָא בְּלִישְׁנִיה.

וְאִי חֵד שְׂרֵטוּטָא בְּמִצְחֵיהּ רַב וְתֵרִין זְעִירִין, דָּא
 אֲזַל גּוֹ חֲרָשִׁין, וְהָא אִימִיה עֶבְדַּת לָהּ.
 וּמִתְחַלְפִין שְׂרֵטוּטִין דְּקָא סְלָקִין מֵעֵינָא יְמִינָא
 לְעֵינָא שְׂמָאלָא. גַּם רוּחַ אִיהוּ, אֲבָל לִית בֵּיהּ בִּישָׂא
 בְּלָל. קַמְצָן אִיהוּ, לִית בֵּיהּ קֶצֶת גִּיּוּפָא. חֲדִידָא
 בְּלִישְׁנֵיהּ אִיהוּ.

בְּשַׁפָּה דִּילִיה אִית בֵּיהּ רוּשָׁם חֵד סוּמְק טְפִי,
 וְחֵד שַׁעְרָא בְּאַמְצְעִיתָא. אֲצַבְעֵן דִּי
 בְּרַגְלִיה שְׂמָאלָא, קְמִיטִין זְקִיפִין מִתְּפִשְׁטִין, עֵינִין
 זְבַלְגָנִין, יְרוּקִין, נְחִתִין דְּמַעִין תְּדִיר. הָאִי אֶתְדַבֵּק
 בְּאֵת פ', וְאֵת ר' לָא אֶתִּישֵׁב בֵּיהּ, הָאִי אִית לִיה
 אַרְבַּע שְׂרֵטוּטִין בְּמִצְחֵיהּ, וְעֵבְרִין פְּלָחוּ, וְתֵרִין
 זְעִירִין מֵעֵינֵיהּ וְעַד שַׁעְרֵיהּ. תֵּרִין רְשִׁימִין, וְתִלְת
 זְעִירִין בֵּין קְרִיצֵי עֵינֵי.

הָאִי אִיהוּ בַר נָשׁ, דְּאֲזַל בְּפִיף רִישָׂא. זִנָּא חֵד,
 מִתְלַת מְאָרֵי רְשִׁימִין דִּתּוּלְדוֹת מְאָרֵי צְרַעַת,
 אִית בֵּיהּ בְּזוּיָה. הָאִי לָאוּ מְסַאָבָא תּוּחַ לְמַסְגָּר.
 חֲדִי אִיהוּ בְּכֻלָּא, וְחֵינֵךְ תְּדִיר, וְכָל מְלוּזֵי חֵיבִין בְּהוּ
 בְּנֵי נָשָׂא. קַמְצָן אִיהוּ בְּבִיתֵיהּ, בְּאַחֲרָנִין לָאוּ חָבִי.
 לִית לִיה פְּסוּפָא בְּמְלוּזֵי, בְּגוֹן דְּחָמֵי דְּכֻלָּא חֵיבִין

בֵּיתָה. גַּיִיפָא (דף נ ע"א) אִיהוּ, שְׁעָרוֹי סוּמְקִין זְעִיר, לָא
שְׁעִיעִין וְלָא קְמוּטִין.

וְאִי בְּמַצְחֵי תִּלְתִּי שְׂרָטוּטִין דְּעֵבְרִין, וְתִלְתִּי זְעִירִין
דְּלָא עֵבְרִין, וְכָל שְׂאָר סִימְנִין בֵּיתָה. הָאִי אִית
לֵיה פְּגִימוֹ, וְרוּשָׁם חַד בְּעֵינָא. דְּפִר נָשׁ דְּהָוָה צַד
צְפָרִין עֲבַד לֵיה, בְּלָא בְּוֹנָה, בְּאֶעָא דְּהָוָה אוֹשִׁיט
לְצְפָרִין. וְאִיהוּ אֲתָרְשִׁים עַל עֵינֵיה שְׂמָא לָא, לְעִילָא
מְקָרְצִי בְּאוֹרְבָא.

הֵהוּא דְּהָוָה צַד צְפָרִין, אֲנָזִים לֵיה בְּהֵהוּא
אֶעָא, בְּגִין דְּהָוָה אֶפְרַח צְפָרִים, וּמְחָא
לֵיה בְּלָא בְּוֹנָה. הָאִי אֶצְלַח לְמוֹזְנֵיה וּלְבִיתֵיה,
וְלָא לְמִכְנֵשׁ מְמוֹנָא סִינִי. מְהִימְנָא אִיהוּ, וְלָא פֶל
כְּדִי. וְהָאִי מְהִימְנוּתָא בְּמַלְיִן זְעִירִין, אֲבָל בְּרַבְרִבִּין
לָאו אִיהוּ מְהִימְנָא. מְאָרִי דְּלִישְׁנָא בִּישָׂא. וְכָלָא
חֵיבִין בְּמַלְוִי.

פּוּמִיָּה רַב, שְׂפּוֹוֹתִיָּה רַבְרִבִּין. מֵאן דְּאֶשְׁתַּתַּף
בְּהֵדִיָּה, אֶצְלַח בְּכוּלָא. וְאִיהוּ אֶצְלַח אוּף
הָכִי. טַב אִיהוּ לְכָל שְׂתוּפָא.

רְשִׁימָא דְּהֵהוּא מְכַתְּשָׂא עֲמִיָּה, עֵינוּהִי זְבִלְגִין,
יְרוּקִין, וְחַד רְשִׁימוֹ אוּכְם סְחָרָא לִוְן.

הַאִי אֵיחֻ בָּאת פ"א בְּשִׁלְמוֹ דְתֵרִין אֲתוּוֹן, וְאֵת
ר' בְּלַחְדוּי.

דָּא רִישֵׁיהּ רַב, וְאַרְבַּע שְׂרֻטוּסִין רַבְרַבִּין
בְּמַצְחֵיהּ. וְתַלְתָּ זְעִירִין בֵּין קְרִיעוּי. עַל
חֻטְמֵיהּ שְׁעָרוֹי רַבְרַבִּין. עֲנַפּוּי רַבְרַבִּין. רִישֵׁיהּ
עָגִיל. וְחַד לְעֵילָא קְרִיעָא זְעִיר. הוּא גִיבַר חֵילָא,
מֵאֲרֵי זְדוּנָא בְּמַלּוֹן.

שְׁעָרֵיהּ קָמִיט, גִּיבָא אֵיחֻ. וּבְלִילֵיָא אֲשַׁתְּתַּף
אֵיחֻ לְגִיבָא. לְזַמְנִין אֲתַכְּשַׁל אֵיחֻ
בְּאֵינְתוֹ אֲסוּרָה. דִּיקְנִיָּה מְלֵיא בְּשְׁעָרִין, הַאִי אֵית
לֵיהּ בְּדְרוּעָא שְׂמַאלָא חַד רְשִׁימוֹ דְחַרְבָּא, דְּמַחָא
לֵיהּ חַד גִּבַר, אֲטַר יְמִינָא, בִּיזְמָא רַבִּיעָאָה
דְּשַׁבְּתָא, כַּד בָּעָא שְׂמַשָּׂא לְאֲתַפְּנֵשָׂא. דְּהָא בְּהָהוּא
יֻזְמָא אֵיתְעַר עָלֵיהּ חַד חוּטָא דְּמַאֲדִים. הַהוּא
חוּטָא דְּבַסְטָר שְׂמַאלָא, וְהַהוּא רְשִׁימָא עֲקִימָא
בְּבִשְׂרֵיהּ בְּעֵינּוּלָא.

כַּד מָטָא לְיֻזְמִין דְּסִיבּוֹ, נָפַל מֵאַתְרַ דְּרַכִּיב
בֵּיהּ, אוֹ סוּסֵיאַ, אוֹ חַמְרָא, אוֹ נָפִיל מִן
פּוֹתְלָא, וּמְנִיָּה יִתְחַלֵּשׁ וְיָמוּת. דְּהָא חוּבָא דְּחַב

בְּעוֹלֵימוֹי בַּהֶבֶל רָדִיף אֶבְתָּרֶיהָ. וְאִי הֵהוּא גִבְרָא
תָּב בְּתוֹבָתָא בְּאִמְצַע יוֹמוֹי, נְפִיל מְגוֹ חוֹלְשָׁא
דְּבֵיהּ, וַיְמוֹת.

וְאִי תָב בְּעוֹלֵימוֹי, כְּדִין תְּשַׁבַּח שְׂרַטוּטִין
דְּמַצְחִיהָ, תְּלַת רַבְרָבִין וְאַרְבַּעָה זְעִירִין. וְתָרִין
תָּרִין מְגוֹ עֵינױ דְּסֻלְקוֹן לְעֵילָא. הֵאִי בְּאוֹרַח פֶּל
אַרְעָא יְהֵא מְרַעִיהָ. וַיְפּוֹל מֵעַרְסִיהָ, וַיְמוֹת. דְּהֵא
לְעֵלְמוֹי אֵית בֵּיה נְפִילָה לְבַסוּף.

עֵינױן זְעִירִין דְּקִיקוֹי, דְּלֹא אֶתְחַזְיִין גְּוֹנִין דִּילְהוֹן
לְפּוּם שַׁעְתָּא, וְכַד מִסְתַּכְּלָאן בְּהוֹן, אֵינױן
יְרוּקִין וְאוּכְמִין. הֵאִי אֵיהוּ שְׁפּוֹן חֲדִין, וְאַפִּין
אַרְיִבִין בְּחֲדִידוֹ, כְּדִין תְּשַׁבַּח בְּמַצְחִיהָ תָּרִין
שְׂרַטוּטִין, וְחַד זְעִירָא בִּינֵיהוּ, הֵאִי אֵיהוּ בְּאֵת פ'
בְּלַחְדוּי, וּבְאֵת ר' בְּלַחְדוּי.

הֵאִי אֵיהוּ, שַׁעְרִיהָ תְּלֵיא, וְלֹא שְׁעִיעַ. אַעְלָה
בְּעוּבְדֵי יְדוּי, וּבְאוּרֵייתָא אִי אֶשְׁתַּדַּל.
אוּף חָבִי זְעִירָא אֵיהוּ בְּשׂוּיְפוּי, וְגַם בְּשָׂרָא לִית
בֵּיהּ. רוּחָא, מְמַלֵּל מְגוֹ חוֹטְמוֹי, בְּגִין דְּנוֹקְבִין
דְּלַהוֹן דְּחִיקוֹי, וּבְגִין כְּדָ נְפִיק רוּחָא בְּדְחִיקוֹ
לְסֵטֵר שְׂמַאלָא.

בִּירְכָא דִּילִיָּה לְעִילָא מֵאַרְכּוּבָא, רְשִׁימָא חַד
 דְּמֵאַרְי תְּבוּרָה, דְּעֵבֵד לִיה רְבִיָּא חַד
 בְּסַבִּין, בְּיוֹמֵי עוֹלִימוֹי, וְאַסְתַּכֵּן בֵּיה. מְקַנָּא הוּא
 לְאַתְתִּיה, עַד דְּבִנֵי נְשָׂא חֵיבִין מִנִּיה. בְּעֵי
 לְאַתְתַּקְנָא בְּנוֹבְרִין אַחֲרֵינוּ, וְלֹא אֶתְתַּקֵּן, וְחֵיבִין
 בֵּיה. הָאֵי לָא יִשְׁתַּתֵּף בַּר נָשׁ בְּחֵדִיה, דְּלֹא יַעֲלֵת.
 חֲמָדָן אִיהוּ, אֲשֶׁתִּדְּל בַּמָּה דְּלֹא אִית לִיה, חָשִׁיב
 גְּרַמִּיה דְּאִיהוּ וְנִבְרָא רְבָא, וְלֹא חָכִי. זְכִי לְבָנוֹת,
 וְלֹא לְבָנִים.

וְאִי מִתְחַלְפֵן שְׂרַטוּטִין, תְּרִין זְעִירִין וְחַד רַבְרָבָא
 בְּמַצְחִיה, וְאַנְפוֹי סוּמְקוֹן. זְכִי לְבָנִין, וְלִבְרַתָּא
 חֲדָא, אִו דִּילְדַת וְאַסְתַּלְקַת מֵעֲלָמָא.

וְאִי אֶת חַד אִית לִיה בְּתַר אוּדְנִיה יְמִינָא, רוּשָׁם
 דְּטְלוּפְחָא, וְחַד שַׁעְרָא דְתָלִי בְּרִישׁ אוּדְנִיה.
 וְאַעֲבָעָא זְעִירָא דִּי בִידָא שְׂמָאֵלָא פָּפִיף בְּדִין
 תְּתַקֵּיִם וְתוּלִיד בְּנִין וּבָנָן. אִי סִימְנִין אֵלִין יְהוֹן
 לָהּ. בֵּין רַגְלָהָא יִכְרַע וַיְפּוֹל חַד בְּרָא, בֵּין אֵינוֹן
 דִּיהָא מִבוּעָא דְנִבְיַע בְּאוּרִייתָא. הוּא מְקָרַב
 וּמְפִיק מִבוּעִין וְנַחֲלִין דְּאוּרִייתָא, וּבְשָׁנִין זְעִירִין
 יִתְכַנְּשׁ מֵעֲלָמָא.

הָאֵי אֵיהוּ מֵאֵינוֹן אֶלְפֵי, דְּמִתְפַּנְשִׁין מֵעֲלָמָא
 מִרִישׁ שְׁתָּא וְעַד רִישׁ שְׁתָּא. בְּיוֹמִין קִדְמָאִין.
 מְדַאֲתֶהְרַב בֵּי מִקְדָּשָׁא, לָא אֲשַׁבַּח בַּר שְׁתִּין חָסֵר
 חַד, וְאֵלִין אֵינוֹן דְּמִסְתַּלְקִין מֵעֲלָמָא, כַּד יַהֲבִי רִיחָא,
 עַד לָא מָטָא זְמַנֵּיהּוּ.

בְּגִין דְּכַד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עָאֵל לְאֹלֵיף
 אֹזְרֵיתָא, לְאֵינוֹן יְנוּקִין דְּאִסְתַּלְקוּ מֵעֲלָמָא,
 כַּד יַהֲבִי רִיחָא, עַד לָא מָטָא זְמַנֵּיהּוּ, אֵינוֹן קִדְמָאִי
 בְּאֵינוֹן מְלִין. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָמַר לִיהּ לְהַהוּא
 מְמַנָּא יוֹפִיא"ל שְׁמִיָּה, דְּקָאִים וְקָשִׁיר קִשְׁרִין
 דְּאֹזְרֵיתָא, מֵאֵן הוּא דִּין דְּאִקְדִּים לִי, הֲדָא הוּא
 דְּכַתִּיב, (אִיּוֹב מ"ג) מִי הִקְדִּימְנִי וְאֲשַׁלֵּם, וְאֲשַׁלֵּם וְדָאִי.

כְּדִין קָרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַטְטְרוּן, דְּאֵיהּוּ
 קִיּוּמָא גּוּ פְּרוּכְתָּא דְּפָרְסָא, וְשְׁתִּין אֶלְפֵי
 רַבּוּא מְאִרֵי דְּאֹלְפִנָּא דְּאֹזְרֵיתָא סוּחְרֵינִיה, וְאֵיהּוּ
 מְקָשֵׁר קִשְׁרִין לְמְאִרִיָּה. אָמַר לִיהּ מֵאֵן הָאֵי
 דְּאִקְדִּים לִי, מִי הִקְדִּימְנִי וְאֲשַׁלֵּם. אֵיהּוּ רְשִׁים גּוּ
 מְתִיבְתָּךְ. אִזְ לָא. אָמַר לִיהּ מְאִרֵי דְּעֲלָמָא, לָאֵן
 אֵיהּוּ בְּמְתִיבְתָּא דִּילִי, גּוּ מְתִיבְתָּךְ אֵיהּוּ. וְכָל אֵינוֹן
 דְּקִדְמָי, תְּחֹזֵת כָּל שְׁמִיָּא דִּילָךְ הוּא, הֲדָא הוּא